

KIADÓHIVATAL:
Budapest, vas-utca 15. sz.

Előfizetési díj:
Egész évr. . . . 4 frt — kr.
Fél évr. . . . 2 frt — kr.
Negyedévr. . . 1 frt — kr.
Egyes szám ára 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénzügyi és ártóközlendők, reklamációk, általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyös-utca 9. sz.) intézendők.

Megjelen minden pénteken.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, vas-utca 15. sz.

Előfizetési díj:
Egész évr. . . . 4 frt — kr.
Fél évr. . . . 2 frt — kr.
Negyedévr. . . 1 frt — kr.
Egyes szám ára 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénzügyi és ártóközlendők, reklamációk, általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyös-utca 9. sz.) intézendők.

Megjelen minden pénteken.

Az 1887-ki költségvetés.

Temetés volt mult szombaton az ország-házban. Szapáry pénzügyminiszter terjesztette elő az 1887-re szóló országos költségvetést; — eltemették a remény utolsó szikráját is, hogy e kormány kivezesse pénzügyi zavarai-ból az országot, hogy teljesítse a mit oly fenhargon ígért, a miért Tisza Kálmán még elveit is szegre akasztotta, az államháztartás megzavart egyensúlyának helyreállítását.

A pénzügyminiszter bevallja, hogy 36 milliónyi rengeteg summa az, melyre az állam feltségigazott jövedelmei fedezést nem nyújtanak, bevallja, hogy daczára az irgalmatlanul kezelt adóprécsnek daczára az évenkint elharácsoló állami ingatlanoknak, nincs más mód, mint ismét a zsidó lábaihoz borolni s kölcsönért könyörögni, mert különben az ország hajazatlan esikorgó szekere megfeneklik.

Pedig hát a pénzügyminiszter számítása még nem is igaz, mert ha a 36 millióhoz hozzá számítjuk mindazon összegeket melyek hozzá valók, a 36-ból 60 millió lesz.

Eszerint oda jutottunk, hogy rendes kiadásaink fedezésére minden ötödik forintot kölcsön kell venni; hogy e gazdálkodás hova vezet, azt nagyon könnyű kiszámítani — Hát ha még visszatekintünk a dicsőséges Tisza korszak kezdetére!

Tizenegy évvel ezelőtt midőn a Tiszakormány először terjesztette elő költségvetését, az ország összes bevételei 216,462.000 frtra rugtak; ma, hála a folytonos adóemelésnek a jövedelem összege 328,350.000 frt, vagyis kerek számban 112 millióval több; ha tehát összehasonlítjuk a mostani állapotot a tizenegy év előttivel, a mikor Tisza Kálmán hitehagyását azzal indokolta, hogy: megvan győződve, miként a kormány az országot nem fogja a bajokból kivézetni, meg kell tehát az alkalmat ragadni ezen kormány-nak mással felcserélésére, — kitűnik, hogy a hiány az akkori állapothoz mérten 126 millió forint, vagyis majdnem felével ér fel rendes kiadásainknak.

S még is mily tanúságot merit a kormány és pártja e számokból? nem mást, minthogy a kormány költsön eszeveszeten mindig többet és többet, a nemzet a nép, az pedig fizessen, ha bele szakad is. Önmegtadad, emberi erőt majdnem meghaladó feláldozásáért, hazaszeretetéért, koldusbotot adnak kezébe. A beteg feje alól kihúzzák a vánkost, az eke elől ki fogják a dolgozó barmot, hogy könyörtelenül oda dobják azon gyomorba, mely mindent megemész, de jól nem lakik soha.

S hogy a guny még metszőbb legyen, az általános elszegényedés közepette alkotnak újra s újra fényes állásokat, hogy legyenek minél többen a herék, hisz elég bárgyuak a méhek, s azért élnek hogy dolgozzanak másnak. Ime itt van eredménye a választások alkalmával eladott lelkiismeretnek, itt van kamatja a kiosztogatottapidijoknak.

A népek, a szavazó népek, az óriás többségnek kezében van a hatalom, jövő évben lesz ismét az általános képviselőválasztás, mondja akkor szemébe a kormánynak: Ti nem tudjátok ez országot kivézteni a bajból, adjatok tehát helyet másoknak.

Ha nem teszi, maga keze veri meg!

Budapest, okt. 5.

Átokká s közveszélylyé lesz a szabadság ott, hol azt úgy kezelik, mint nálunk. Eszebe jutott az államügyészségnek felkapni a száz ós száz közül egy esetet, és sajtóperit indítani a keresztény vallás alapjainak egy vakmerő megtámadója ellen. Az eszelős Szini Károly esetét értjük kit az esküdtsek néhány nap előtt felmentett, bátoritást adván neki, hogy csak rajta, Magyarországon büntetlenül lehet a kereszténység és a társadalom alapjait döntögetni. Nagyon csodálkoztunk, mikor az államügyészség Szini Károlyt beperelte. Hiszen az az ábrándozó igazgató harmincz év óta minden héten akárhány okot adott az államügyészség beavatkozására. Hát még ha az egész zs dő és szabdkörműves irodalmat tekintjük! Nem volna elég az államügyészségnek egy évtized, ha annak minden egyes napján egy-egy keresetet indítana; még sem győzné a kereszténység és a társadalom alapjainak megtámadóit mind beperelni. És ha győzné is valószínűleg ráfizetne az állam deficites kasz szájából úgy, mint Szini Károly fölmentésekor. Épen ez az istentelen irodalom és napisajtó nevelt már magának olyan generációt, melynek esküdtjei gnyomosolylyal mentik fel a Szini Károly-fele forradalmárokat. A megtámadott vallás és társadalom már nem kereshet védelmet a magyar esküdtsekek előtt; hogy pedig a besületes emberek sem kereshetnek ott elégtételt, azt maga Tisza Kálmán bevallotta a képviselőházban; a nélkül, hogy — a mint kötelessége volna — segítene e rettenetes bajon. Oly intézményt, mely a nemzet erkölcsének teljes megromlását fenyegetőzik, egy perczig sem volna szabad fenntartani. — A népszínházban Csiky egyik operettjében csuffá tétetik a főpapi ornátus, de ezen sem Jekelfalusy, sem Török János rendőr főkapitány meg nem botránkoznak. A katholicizmust a zsidó Dóczy „Csók“-jától az aposztata Csiky Gergely „Királyfogása“-ig szabad bármely darabnak szemtelen irányzatossággal profanálnia. — Lássunk egy harmadik mozzanatot is. Magyaróvárott a gazdasági akadémia ifjai megmaeszkazénézik az intézet igazgatóját, mire a tanári kar hét ifjat feltétlenül, 90-et pedig feltételelesen, (ha t. i. bocsanatot nem kérnek) kicsap az intézetből. És erre mit tapasztalunk? azt, hogy a sajtó egy része a maeszkazénélő ifjak pártját fogja. . . . No, erkölcsnemesítő egyesület! mintha csak a te komédiaid feltűnése óta czifranál czifrabb esetekben látnók a nemzet erkölcsének rohamos hanyatlását. . . . Nem oly „erkölcsnemesítő egyesület“, melynek alapszabályaiában a „keresztény“ szó elő sem fordul hanem erkölcsvédő belügyminiszter kell nekünk.

Mozgunk, tehát élünk.

Mult hó 29-én bizalmas értekezletre gyűltek össze Budapesten azok, kik közbajaink egyik fő okának tartják a társadalom majd minden rétegét áthatott zsidó szellemet, s kik el vannak határozva, a kereszténység védelmére, a kereszténységnek zsidó uralom és zsidónyomás alóli felszabadítására.

Midőn az antiszemita mozgalom ezelőtt pár évvel rendszeressé kezdett válni hazánkban, négyen voltak csak, kik összejöttek megbeszélni a módozatokat, bízva az úgy szent igazságában, czéljaik tisztaságában, e parányi szám nem retentette őket vissza az előre láthatólag terhes munkától; elhatározták, hogy következő tavaszra nyilvános értekezletet hívnak egybe, meg is tartották s a négy ekkor már huszonnégyre szaporodott; alig mult két éve ennek, s ime ma a magán, egészen bizalmas jellegű értekezletre már nem négyen, nem is huszonnégyen, hanem kerek százan jöttek össze e haza minden vidékéről. A legjobb válasz ez mindazoknak kik azt szeretik hirdetni, hogy a zsidóellenes mozgalom elaludt.

De nemcsak számával volt ez értekezlet imponáló, hanem határozataival is.

Megbizta mindenekelőtt végrehajtó bizottságot, hogy emlékiratot dolgozzon ki, melyben elébe tárja az ország minden népének czéljait, s megismertesse az ennek elérésére használni kívánt esz-

közökkel. Elhatározta hogy mozgalmat indit az igaz antiszemita eszmék terjesztésére úgy a sajtó útján, mint élőlőszóval. Kimondotta minden megtévesztés megelőzése czéljából, hogy az antiszemita tagjainak politikai pártállását semmiben sem érinti, sőt hogy ennek tényekben is kifejezést adjon, a 48-as függetlenségi antiszemita, és mérsékelt ellenzéki antiszemita elnevezés alatt külön-külön alakult meg, azon nyílt kijelentéssel, hogy a választásoknál s minden az antiszemitaizmust érdeklő kérdésekben a két külön politikai párt támogatni fogja egymást.

Megállapodás jött létre arra nézve is, hogy jövő tavaszon Budapesten, vagy ha ez nem mutatkoznék czelszerűnek, az ország más városában nyilvános s általános antiszemita kongresszus tartassék.

Ismét lobog tehát a zászló, melyre a kereszténység felszabadulásának nagy czélja van felírva. Szabad-e kételkedni hogy a zászló győzelemre vezet? Szabad-e kételkedni hogy vezetése alá milliók s milliók fognak sorakozni? Valóban nem szabad, hisz a czél nagy és magasztos. Ideig óráig el lehet nyomni azt a mi igaz, de annál nagyobb erővel kíván az magának megillető helyet; az igazság szent, annak győznie kell, ha a pokol minden mestersege küzd is ellene.

Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?

Nézetek.

Ha az emberek közt a vallásos hit egyetemes volna s a vallás-erkölcs közös tulajdönt kepezne, akkor az ugynevezett fölvilágosodottságot könnyen nélkülözhetnők, mert az emberek e velkül is jól éreznék magukat. De mivelhogy a hit különbözősége mellett egymástól nagyon eltérő erkölcsök is voltak mindenha és vannak a mai napig, bekövetkezett az, hogy a nép szigorubb erkölcsü része az erkölcselenebb népség által megkarosittatik, mivel az elebbi az utóbbival semmiféle konkurrencziába lépni nem tud.

E szerint létezett már a zsidókérdés évszázadok előtt is, s hogy a kormányoknak ez iránt csakugyan volt helyes érzékük, tanúsítja az a körülmény, hogy a kivételeket csináló zsidókat kivételes rendelkezések szigora alá vetették — regente, a mikor még emanczipációról szó nem vala.

Ebből kitetszik, hogy a fölvilágosodottságot terjeszteni kell ott, hol a nép szigorubb vallás-erkölcsökkel bíró része az olyannal áll szemben, a melynel erkölcsről mit sem tudnak, vagy a mely a szédelgők, esalók, uszorások osztályába sorozandó, hol legjobb esetben nincsen más, mint egy csöpp zsidó morál és egész tengere a lelkiismeretlen önzésnek, a hol a vallás — az arany-barány imadásának a hitvallása.

A milyen végtelen nehéz a törvény erejével fölruházott modernjogi jogtalansággal szemben a természeti jogot juttatni érvényre, éppen oly nehéz az áldásos fölvilágosodottság terjesztése az államot a maga létalapjában demoralizáló, önző emberekkel szemben. Ezek a kedves „honpolgárok“ az állami törvények gyarlóságából s az ebből folyó társadalmi viszonyokból tókéat vernek, öröködnék a fölött, hogy senki a törvény meglevő hiányait, melyek reájuk előnyösek ki ne hirdesse s ha ez mégis megtörténne, hogy a netán indítványozott javítások keresztülvitele megakadályoztassék. Az pedig a ki szavát emeli ő ellenök, bizonyára nem lehet más, mint: nihilista szoczialista, kommunista, antiszemita szóval a szabadság ellensége — mert nem akarja prédaul adni a népet a szédelgők, esalók és uszorások által folytatott kizsákmányolási rendszernek; az az ember ellensége a fölvilágosodottságnak, az alkotmányos életnek, a modern polgári viszonyoknak a társadalmi és jogi helyzetnek, az mindent fölforgatni akarna, anarchikus állapotok leterítésén fáradszik.

Itt tehát az az érdekes jelenség észlelhető, hogy azok a gazemberek, kikben egy csöpp besület, egy parányi jogérzet uncsen, föllepnek a modern loyaltás fénykoszorájával, mint a jogvédői, mint a fölvilágosodottság apostolai, mig el-

lenben a velük szemben álló becsületes emberek, nemeskeblű emberbarátok s legjobb hazafiak — hazaárulókra tételnek.

Ily körülmények közt csaknem kétségbe vonhatnók az isteni jogok és igazságok lételet s lehetetlennek tarthatnók, hogy az isteni jog s az igazi fölvilágosodottság győzelmes valóra juthasson.

De valamint az isteni megváltó az uszorások és irástudó jogbarátok által nihilistának és szociális forradalmárnak denuncziáltatott az erkölestelen nép előtt, mint olyannak, ki az isteni és állami törvények ellen nyíltan lázított, hasonlóképpen történik ilyféle ma is azon emberbarátokkal, kikben van elég bátorság arra, hogy a fenálló jogtalanságokkal tehát a modern áramlattal szemben sikra lépjenek.

Mi nálunk — azt hangoztatják a nagy lapokban — mi nálunk nem létezik szociális harc, mert ez nem szükséges még, és lehetetlen. Nem szükséges pedig azért, mert a föltétlen sajtósabadság útján mindenki elmondhatja véleményét s küzdhet eszméi mellett szellemi harcot, aztán meg lehetetlen azért, mert tulajdonképpen nem is tudjuk, hogy miért lelkesedjünk most. Erezzük ugyan hogy nem minden úgy van mint a milyennek lennie kellene, de azért még sem tudjuk hogy mi a tulajdonképeni bajunk, mi a betegségünk oka!

Szegény ártatlanok!

Hát nem látjátok-e, nem érzitek-e, hogy népünk nyomorát társadalmunk betegségét, az állam rombadőlést főképpen, tehát első helyen a nagy milliós-szédelgők, csalók és uszorások okozák, másodsorban az ezek mellett levő számtalan segéderő, kis svindler, kis csaló s kis uszorás! Ők nem látják, mert ezek tenyeréből eszik kenyéruket!

Midőn azonban e tudatra jöttünk, azt kell kérdeznünk, vajon föltétlenül szükséges-e a harc?

Nem! Mert ennek a népségnek vára nem egyéb mint csillogó jégből épített vár, mely a durva erőszaknak ellentállhat ugyan, de eltűnik a föld színeről, még romokat sem hagyva hátra, ha az igazi fölvilágosodottság napjának meleg sugara érinti.

Ha a nép, ha a kormány e tudatra ébredett, akkor, akár mint baronizált Rotschild: állam uszorás, akár mint Löwenglüh Aron: zuzorás, ez a sötétlőkü népség kénytelen lesz a bírói sorompó előtt feleletet adni azért, hogy az államtól kiszopolyozták, hogy embertársainak vesztét okozva sokszoros milliómossá szédelegte föl magát.

Bírái azt mondják majd: elismerjük, hogy a multnak fogalma szerint ártatlanok vagytok, de azért jogtalanul halmoztatok föl milliókat s károsítottátok meg embertársaitokat s azért elítélünk titeket.

Habár nem vagytok képesek azoknak az ezer és ezer szerencsétlennek, kik általatok előidéztet nyomor következtében kétségbe estek, bűntetteket követték el megőrültek vagy öngyilkosokká lettek visszaadni a mit elvesztettek, de még a népek sem téríthettek meg a szenvedett kárt, mert akkor vagyontoknak százzszorta ezer millióval nagyobbannak kellene lenni, mint a milyen, tehát ti csak egy parányi részt tehettek jóvá az általánosan okozott bajnak — de azért mert büntetésnek lenni kell: kimondjuk, hogy jogtalanul bitortok!

TÁRCZA.

VIRÁG MARIS.

„Olyan legény Deli Jóska, hogy nem akad párja.
Ha talán a félvilágot össze-vissza járja;
Szeme éjfel, haja holló, arca piros rózsá!
Igy beszélnek a faluban a leányok róla,
Csak egy nem szól s e beszédre mosolyog kis szája.
Virág Maris a falunak legeslegeszebb lánya!

Trombita szól, — harcziadó — mennek a legények
Deli Jóska a legelső a ki áll közéjük;
Délcegen ül harci ményén s délcegen elvágat;
Könnye hull és jajja hallszik valamennyi lánynak
Csak egy hallgat, pedig a seb a legsajgóbb nála:
Virág Maris a falunak legeslegeszebb lánya.

Vége már a véres harcznak, jönnek a vitézek,
A kivított diadaltól mindegyik oly részeg,
Haj de Jóska, csak úgy hozzák, arczán mély seb tátong;
Megrázták, a mint látták falubeli lánynak
Csak egy nem sir, tompa a kín, mely szívet elállja:
Virág Maris a falunak legeslegeszebb lánya.

Eltemették elfeledték Deli Jóska régen,
Muzsika szól, czimbalom szól, farsangolnak szépen...
Egy nem mulat, egy nem tánczol, arca olyan halvány,
Temetőben úgy meggöngyölök Jóska sírhalmán,
Mind feledték... az ő szíve megrepedt utána
Most ott nyugszik Jóska mellett s boldog valahára —
Virág Maris, a falunak legeslegeszebb lánya,

Bacsó Ferencz.

kincseitek lidércnyomása alól menekültek kell. Nehogy azonban ti és a ti gyermekeitek ismét a szédelgés, csalás és uszora útjára térjétek, az állam mint a nép összessége a beszédett vagy helyett gondoskodik rólatok s a gyermekeket hasznos honpolgárokká neveli föl a maga hasznára a saját módszere szerint...

Különös ábránd ez ugy-e bár? De ha már most munkálkodunk azon, hogy az igazi fölvilágosodottságot terjesszük a nép között, a mi pedig okvetlenül szükséges és szent földadatunk, ha az e sorok elején föltételezett állítás igaz — mint a hogy igaz — akkor nem lehetségtelen, hogy a jelen kor nehéz és bonyolultnak tetsző kérdése a jövőben oly megoldást nyerjen!

Az állambölcsek, politikusok, diplomaták s egyebek nézzenek csak egyszer eles szemmel maguk körül!

Hogy a nyomort, a nélkülözést, a romlást legelső helyen mint mondtuk a nagy és kis svindler, csalók és uszorások idézték elő, az nem tagadható, nem is tagadja egy józan eszű ember sem, de hogy az állam kormányrudján állók, a kiknek kötelessége volna a nép boldogságát tehát jólétét előmozdítani, nem azt teszik, hanem éppen az általunk jelzettek érdekeit mozdítják elő — ez áll s nem tagadható, nem is tagadja egy józan eszű ember sem. Csak meg kell mérlegelni például a militarizmust, csak rá kell a fákelyes sebre tennünk a hitetlenek ujjait s megmutatni nekik, miképen ez a militarizmus előli a népeket már béke idején — nem is kell háboru hozzá, mert elnyeli az állam jóvedelmének felet s többlet, a nép tehát azért áldozza föl utolsó garasát, hogy a katonási játék — elég komoly játék — ölé fegyverével meg legyen s hogy a milliós állam uszorásoknak a militarizmusra adott kölcsönért hálásan megfizesse a dus kamatot!

Mondja erre valaki — hogy nem igaz!

Tehát mindenestre szükséges, hogy az erkölestelen népség által kiaknázott népet fölvilágosítsuk, s hogy az úzerkedésekre eles figyelmet szenteljünk munkálkodásunk közben!

Albrecht Ármín.

Hogy áll a világ?

A ki mostanában újságot olvas, legelőször is azt nézi: mi újság Szófiában, illetőleg Bulgáriában; s ez nagyon természetes, mert a közönség tudja, hogy ott van ez idő szerint Európa központja. De azért mindenki tudja, éri, hogy valami készül Európában. Mire virradunk holnap reggel — azt ugyan nem tudja senki. Pedig e bizonytalanság kivált mi reánk magyarokra nézve a legnagyobb. Damokles kardja hajszálon függ ugyanis fejünk felett s a helyzet oly zavart, hogy senki sem tud eligazodni.

Meglepető fordulatok következtek be ott rövid időközökben. Élénk emlékeztetben van még az a goromba sűrűny, melyet az orosz czár Sándor fejedelem tulajázatos táviratára küldött, mely sürgönynek rövid tartalma ez volt: „Takarodjál.” A fejedelem megértette a dogot, kivált mikor látta, hogy még más hatalmasságok is közvetítenek az összeesküvő gazemberek ügyében. Sándor fejedelem elment, s jött Kaulbars, az orosz biztos.

Lámpa mellett.

Olyan egyszerű fölfedezésre jutottam, hogy magam is csodálkozom. Ugyanis a lámpám fölvilágosított, hogy én lichtensteini herczeg vagyok! Birtokomat kezezi a „licht is, meg a „stein“ is; ural vagyok mindkettőnek olyanformán, mint Eszterházy püspök ural volt hajdan a pápának és a világnak. „Ego sum dominus Papae (mezőváros) et Mundi.” (A szakácsát nevezték Mundus-nak.)

Tüstént kimagyarozom magamat. Enyém a „licht“, mert szerény lámpám csak nekem világol. Hogy Arany Jánossal szóljak:

„Házi mécesem szelid fénye
Nem hajóok lét-reménye,
Nem a tenger lámpatornya,
Mely felé küzd száz vitorla,
Mely világát hintse távol...
Csupán csak nekem világol.”

És enyém a „stein“, mert pénzért veszem lámpámba a „kő“-olajat. S magam gyujtom meg minden este „kin“-gyertyával. Két garas az ára, mégsem fér a házba. Sugarakat hint ablakomon át még az utczai „külső setétségbe“ is.

Ah! és mily vidáman perczek! Mily gyorsan futnak mellette a perczek! Örülök is neki, akár egy lichtensteini herczeg — dominiumának. Az én dominiumom ilyenkor egy tiszta ivpapír, melynek fehér mezején viszem végbe a szellemi kéjlövaglyást.

Bizony, bizony mondom, hogy ha az nem volnék, aminek érzem magamat, hát Nagy Sándor, azaz hogy Diogenes szeretnék lenni. És mit tennek? Kezembe fognám a lámpát és indulnék rögtön az országba — miniszternek való államférfiut keresni. Vagy még sem tenném, még sem teszem. Ismerem az állapotokat. Hasztalan fáradság lenne: oleum (petroleum) et operam perderem. Hiszen

Ha Sándor fejedelem távozása folytán el volt hártva Oroszország fegyveres intervencziója Bulgáriában, úgy Kaulbars most úgy viselte magát ott, mintha a czáré volna az ország. Ha az oroszok a berlini kongresszus után Európa nevében csináltak rendet (?) Bulgáriában, úgy most méltán kérjük: mit keres ott a czár megbízottja jelenleg?

Európa hallgat. Németország még biztatja az orosz. A mi monarchiánk sem tesz semmit. csak — várakozik.

A magyar minisztereink erélyes nyilatkozatot tett ugyan f. é. szeptember 30-án az interpellációk özőnére; megmondta, hogy mi nem fogjuk túrni, hogy bármely hatalom is — ott len protektorátust gyakoroljon!

Ezt mondta a magyar miniszterelnök, s a „liberalis“ újságok világszerte nagy fontosságot tulajdonítottak ennek az enuncziációnak.

Mi azonban jó eleve nagyon kételkedtünk abban, hogy az erélyes szavakat cselekvés is kövesse; ime! most azt látjuk, hogy szó és tett valóban kétféle!

Németország, a mi kedves szövetségünk, mindenben pártját fogta és fogja most is az oroszoknak Bulgáriában s kijelenti akár azt is, hogy nincs (?) érdekelve ottan, holott — annak a monarchiának szövetségese. melyre nézve életkérdés, hogy ne orosz érdekek oldassék meg a bolgár-kérdés!

Mig az egész világ fel van háborodva az orosz cselszövény ellen Bulgáriában; addig a német irányadó lapok egész egykedvűséggel irnak róla, s az osztrák-magyar monarchia lapjai nem tudják: a gyanakodó s aggodalmas közvéleménynek adjanak e kifejezést, vagy külügyi hivatalunk kényes helyzetének!

Ha a mi monarchiánk kiáll Németország életérdekeiért, akkor a kölcsönösség jogánál fogva mi is elvárjuk azt saját életkérdésünkre nézve. Pedig s hogy a mostani politikai helyzet mellett nagyon közletről érintetnek.

Monarchiánk a „most vagy soha“ elé van állítva!

S ime, mig a diplomaták még fejveszetteen tanakodnak, oly véletlen fordulat állt be, melyet senki sem sejtethetett volna!

Bulgária ugyanis megóvja az orosz machinációk daczára függetlenségét a választásoknál, s Kaulbars erőlködése hasztalannak bizonyult — legalább egyelőre.

A bolgár nép segített a diplomatákon. De ha az orosz ezentul is garázdálkodhatik, nem lehet tudni, mivé változik ott a helyzet?

A bolgár intelligencia az orosz iskolákban képeztetett s megbízhatóság tekintetében sok kívánni valót hagy, hisz Sándor fejedelemnek is rövid 7 évi uralkodása alatt valami 70 minisztere volt. De ha Oroszország most ismét fölülkerelkedik Bulgáriában, akkor az nem lesz más, mint a mi végtelen gyöngeségünk kifejezése. Pedig nem szabadna már több hibát elkövetni senkinek a kedvéért, mert különben a czár parancsol nemcsak a bolgároknak, hanem a szerbeknek és — Ausztria-Magyarországának is.

maholnap miniszternek való gyereket sem lehet fogni az oltárhoz... hacsak böles Diógenes létedre mogyorópálczával nem csalogatod őket.

Nem is csoda. Most mindenki nagyra törekszik. A miniszternek való gyerek legalább is lampagyujtató kíván lenni. A nagyobbak még nagyobbra vágnak: önmagukat tolják föl világító lámpásul! Főleg mikor van kinek fáklyás-zenét adni, és mikor vastag sötétség, chlumi kód borít utczát, csatatér. Ilyenkor követik a szentírás tanácsát: „Lucernae (nem lucernát jelent ám!) ardetes in manibus vestris!” (Luk. 12, 35.) Égő áklyát hordjatok kezeitekben!

Igy bizonyul be, hogy az ember lámpáskodni, pislogni, világítani, illuminálni született, a mire szintén a biblia sürget. Sic luceat lux vestra coram hominibus. Világítson a ti világosságtok az emberek előtt! Vos estis lux mundi!

Ugy van: az ember lámpa. De nem egyforma. Némelyikben tiszta spiritusz ég; vagy pedig az életszentség olaja és azon destillált kő-olaj, melyet a keresztény örökigazságok szirtkeleiből mely buvárkodással kiaknáznak. Ezek vezérfény nyel ragyognak az élet viharos tengerén, mint a csillag, mint a minaret. Ezek a lángelmék, a szentek, a bölcsek és tudósok.

Mások hasonlitanak Izaiás (42, 3) „füstölő mécsbeléhez“, melynek reszkető világát az eredeti bűn után megmaradt természetes jóhajlam és az isteni kegyelem olajcseppei táplálják. „E kis lámpák reszkető sugara felve néz a zordon éjszakára — mint a sasra a galamb.“ (Petőfi.) Ezek a boldog együgyűek és a bűnösök.

Némelyek hasonlitanak Salamon magyar király azon furcsa lámpájához, melyet a hagyomány szerint visegrádi palotájához előtt szokott juxból égettetni, s melyet a példaszó ma is emleget.

H I R E K.

— **A pápa jubileuma.** A pápa áldozó pap-ságának ötven éves fordulóján, a mi tudvalevőleg jövő év márcziusában fog végbemenni, többek közt nagyszerű misét is fognak olvasni. Az erre nyitott aláírás útján szeptember közepéig közel 750,000 frank gyűlt be, melyet Péter filléreképp fognak átadni a pápának. A katolikus világ e fényes ünnepe egyébként is nagy a készülődés; így a vatikáni kiállításra már számos tárgyat küldtek be. Az idegen katolikusok közül az ünnep iránt való buzgólkodásban leginkább kitűnnek a brazilaiak és a belgák. Nápoly egy pompás megannyozott trónt küld ajándékkul a pápának s annak idején bizonylyan Róma sem fog Nápoly mögött elmaradni.

— **Sikkasztás a postán.** Két év óta pihentek a postai hosszú-ujas tolvaj urak. Tegnap azonban, — mert az ázsiai vendég összeszedi sátorfáját — nyomába lépett ismét a mi speciális epidémiánk a postán! S mondhatni jól kezdette munkáját a postasi kasszások járványa. Ötvenhatezer forintot ragadott ki egyszerre az állampénztárból. A sikkasztót Harang Pál-nak hívják s azt mondja róla az igazgatóság, hogy mindig „megbízható és becsületes” hivatalnok volt. Tegnap sikerült a sikkasztót Gyöngyösön elfogni.

— **Veszekedő zsidók.** Mégis csak kiássa egyik varju másikkak a szemét. „A zsidók napjai vagy egy tolvaj és orgazda szövetkezet” cím alatt ugyanis röpiratot irt Eibenschütz Sándor budapesti kereskedő. A jeles nyomtatvány sok szomorúságot okozott Deutsch Sámuel hitközségi elöljárónak Deutsch Jakab árvaházi elnöknek s Schwartz Arminnak, a „Bankegyesület” igazgatójának, mivel a szerző a tolvaj és orgazda szövetkezet alatt őket értette. Eibenschütz állítólag azzal is fenyegetődzött, hogy széles körben fogja terjeszteni a röpiratot, miért is Deutsch és társai zsarolás miatt tettek ellene följelentést. A törvényszék megszüntette az eljárást, a kir. tábla azonban vád alá helyezte határozatot hozott. Tegnapoat volt kitzúve a végtárgyalás, de elhalasztották, mivel a vádlott nem jelent meg.

— **Antiszemita ünnepély Kecskeméten.** A kecskeméti antiszemita Nagy Imre, a megszűnt „Ker. Testvériség” szerkesztőjének tiszteletére október 31-én fáklászenével egybekapcsolt polgári ünnepélyt rendeztek, abból az alkalomból, hogy Nagy Imre, ki antiszemita dolgokért 15 havi fogságra ítéltetett el, börtönéből megszabadult. Az ünnepélyre a városba lerándultak dr. Rácz Géza, orsz. képviselő, Csátár Zsigmond, Balogh János kunszentmiklósi plébános s többen. A fáklászenét est 6 órakor a reform kollegium előtti térről indult el s a „Prófeta” vendéglő előtt állapodott meg, hol nagy számban egybegyűlt antiszemita közönség előtt beszédeket tartottak: Kovács István ügyvéd, Csátár Zsigmond, Balogh plébános és Mikecz nyiregyházi szerkesztő. Ezekre válaszolt Nagy Imre, ki beszédében kiemelte, hogy polgártársának megtisztelő tüntetése elfeledtetni mindazon szenvedéseket melyeket 16 havi börtönében kiállni kénytelen volt. A fáklászenét után közös vacsora volt, melyen igen sokan vettek részt. A

„Fénylik mint a Salamon.” (Bővebb magyarázatát I. Erdélyi János gyűjteményeiben.) Állott ezen lámpa egy üres tőkből, melyen orr, száj és szemek helyett lyukak valának metszve, hogy a belül égő világosság kisugározzék rajtuk s kísérteties ájakot adjon a készüléknek a hülyék rémületére.

Rólad van szó, üres, modern bölcsesség! Kávéházak előtt és liberális lapokban szájaskodó tökéletlenség; ciznefogó feltudakosság! Hiába szór szemed fényzikkákat: vak vagy! Hiába ömlik ajkadról minden harmadik szóban a felvilágosultság: a te világosságod hitvány kobak alól jön. Ignótos fallis, notis es derisui. Hej! megjáród, ha egyszer megvirrad!

Szólják-e a szentély öröklámpáiról? Vannak ám aprók is, nagyok is. Csak az a baj, hogy az apróbbakból gyakran kifogy az olaj, s így nem világítanak világosságukat sötétségnek látja a világ és a bagoly. A nagyobbaknak is van hibájuk. Egyik az, hogy igen magasan függnek Jakobletrát hoz és Prometheus léggy, ha fényöknel meg akarsz gyújtani egy szilánkot. Másik az, hogy olajmedencejéik akkora, mint azon ezüst lámpáé, melyet az egyszeri obsitos huszár „az padohai” sz. Antal templomában látott. Hogy t. i. a harangozó meg akarta gyújtani a kanóczát, csónakon evezett hozzá . . . mert félmérföldre volt a széletől.

El akarsz jutni a kanóczhoz, a lángoló szeretethez? Akkor szerezz előbb csónakost magad mellé, aztán tanulj meg uszni az áradattal. . . . Említsek-e még másféle lámpásokat? Oh, bizony említek. Ilyen hosszú őszi esteiken, mikor a legfőbb „lux mundi,” a nap már delután öt óra tájon ultramontánna lesz (aludni megy a hegy mögé) — annyi mindenféle csevegni valója akad,

A polgárság, miként az a meghívón is „csendre és rendre” kérést, egészen nyugodtan viselte magát. Rendháborítás nem fordult elő. Pedig bizonyos oldalról nagyon megkivánták volna. Végre még csak azt akarjuk megjegyezni, hogy az igazság keze nálunk a legnagyobb bűnösöket éveken át sem tudja utólni; ellenben akire antiszemita vétségek miatt reá teszi kezét: ott gyorsan és drákói szigorral hozza meg ítéletét. Ez a kecskeméti Nagy Imre is mily gyorsan és szigoruan lett elítelve, hanem bezzeg Vég Ignác pere, melybe bizonyos intusok is belekevervék, hatodik évre sem bonyolították le s alkalmazint úgy leszünk vele, mint a keleti vasutnak a mai napig is szabadon járó nagy tolvajaival Sapianti sat!

— **A szabadkai pasa,** Mamusch Lázár polgármester minap nagy botrányt idézett elő. A magyarfaló polgármester már előbb magyar és bunyevác nyelven nyomatott egy felhívást, mely így hangzik: „Felhívás. Minden választó polgártárs (a bunyevác szövegben testvér, brat) felhívatik, hogy vasárnap vagyis okt. 31-én delután 4 órakor az V. körű Piukovits-féle iskolába megjelenni sziveskedjék a hol a város közállapotáról szóló jelentésemet (a bunyevác szövegben hozzá van téve: a népek) számadásomat előadni fogom. Szabadkán, 1886. okt. 27-én. Mamusch Lázár polgármester. A jelentést azonban senki sem akarta meghallgatni mire Mamusch Lázár először a rendőrséghez fordult és látván, hogy az a használ, katonaságot akviráltatott. Elképzelhető, milyen felháborodást okozott a pán bunyevác e pasáskodása az ellenzéki tömegben! A polgármester és testvére. Ago annyira mentek, hogy Szabadhegyi Menyhért városi képviselőt el is fogatták. Estére azonban kénytelenek voltak őt elbocsátani. Szóval pán Mamusch vesztét érzi; sejti, hogy polgármester se lesz többé.

Társadalmunkból.

Megdöbentő mérvben emelkedik az elhalálozások száma a születettekhez képest. A heti kimutatás szerint a fővárosban a halálozások rendes viszonyok közt 50—60-al haladják felül a születéseket; statisztikailag pedig ki van tüntetve, hogy Budapest, a városi tanács gyöngesége és szűkkeblősége folytán, a világ legegésztelenebb városává lett, esvén itt 1000 lakosra 59 halálozás, míg Párisban 23, Bécsben 24, Berlinben 21, Londonban 22, New-Yorkban 27.

A halálozás ily mérvet különösen a lakásnyomór segíti elő, a mely ellen mostanig sem tettek semmit, sőt akadályozták a míg csak lehetett a munkás-házak építését. Hogy mily sanjuru a helyzet nálunk Budapesten e tekintetben, az legjobban most tűnik ki, midőn kolera, himlő, hagymáz, vörheny s több eféle járvány pusztít nálunk.

Hogy csak Bécs legyen itt melleleg említve, ide igitjuk az utolsó heti kimutatás számait: Bécsben született 483, meghalt 293 Budapestben született 288, elhalt 491.

De nem is találkozzunk sehol oly lakásviszonyokkal mint nálunk, holott ez is egészen másként volna, ha a városatyák nem követnének maguk is házi-urak politikát.

lámpa mellett, a hallgatag embernek, hogy egy tolmácsnak is elég lenne Szerajevóban.

Most jatkak eszembe a legdivatosabb lámpák. Nem a „tolvajlámpák”-at értem. Sem azokat az apró pohárlámpákat, kivilágítani szoktuk a palotákat, ugy, hogy fénytengerben uszik a főváros. Hanem értem a — gázlámpákat. Ezek a század műveltségének valódi photometerei. Hasonlítanak a szociáldemokratákhoz, a mennyiben valami földalatti katlanból (no, persze nem a pokolból) kappják, nemzetközi hosszú csöveken, a gyananyagot Utczaróteken, népgyűléseken, grandhoteleken, gyárakban, operaszínházakban, mindenütt ezek vakítják most a szemet. Mennél inkább terjednek, annál jobban szaporodik az explóziók száma, ritkul a feketesereg, fejlődik az „a la lantern”-féle államtheoria, akarom írni, a militarizmus, ragyog az új pogányság éve. Csak a régi pogány világban lehetett az éj tündöklőbb, mikor Nero császár beszurkolt keresztényeket gyújtatott meg fáklákkal. . . .

Azt mondják, ilyen világosságért epedett a nagy Göthe, mikor halálos ágyán felsohajtott: Mehr Licht! Nagyon könnyen hihető, mert a halál maga is világosság. Még Viktor Hugo is bevallotta. A villamos fényről nem is szólok.

Tetszenek ám nekem a vasuti lámpások is. Ugy szeretem nézni vörös zöld, fehér színöket az állomásokon, mikor a szolgák ide-oda, jobbra-balra szaladgálnak velök. Mintha azokat a sokszínű (de nem kétszínű) politikai bolygó csillagokat látnám, kik ma jobb-, holnap baloldalon, holnapután pedig távolletők által tündökölnék az országházban. Az a tüzes lámpaszemű vonat meg olyan az éji sötétben, mint a sz. biblia misztikus Leviathanja, melynek szájából, — Jób leírása szerint, lámpák lölnek. De ore ejus lampades procedunt. Vagy illés tüzes szekere volna? Az igaz.

Összezsufolva találunk még most is a bűzhödt pinczelakásokban néhol 40—50 lakót vegyítve férfiakat nőekkel és gyermekekkel. Különösen a zsidóság által lakott utcák piszkosak és egészségtelenek — a keresztény emberre, mert a zsidó az ő saját piszkójában csak meghizik, míg annak gözeitől más becsületes ember undortól is fölfordul! Nem törődnek a mi emanczipált jakheczeink azzal, hogy a levegőben szállongó ragadós miazmák sirba viszik az éltők tavaszán levőket is — csak gseftjök legyen. — Hiszen velük született e néppel a lelki s testi piszkosság, s mindennek felette még kezükben vannak a lebuajok, pálinkamérések s erkölcsstelen helyek.

De hogy állunk künn az országban?

A magyar faj szívós és más fajokhoz képest erős és kitaró, mégis általános a panasz minden ujjonczállításnál, hogy a sok katonaköteles közül alig válik be egy, kettő.

Számos megyében tapasztalható a korai házasság. Sok helyütt tapasztalták már a népnevelők, hogy már az iskolában gondolkoznak a gyermekek a házasságról s e tekintetben tökéletesen föl vannak világosítva. Vannak aztán alkalmak is, így az aratás, nyomtatás szüret, midőn a két nemteli ifjúságot szabad fekre eresztik. Mi következik abból?

Törvénytelen gyermek, gyermek-elhajtás! Ez fogékonytalanná teszi a nőt, elsatnyítja a férfit.

Rendeletet kellene hozni, szabályt alkotni a jelkészek számára, hogy körülírva legyen a házasságra lépendőnek kora s ne menjen más paphoz az illető pár megesketésért. A nagyobb városok hatóságai, rendőrségei pedig ne működjenek mihaszna módon, hanem aldozzanak egy kis időt arra is, hogy tisztán tartassanak a lakások s tartssanak folytonos hajszát a lealjasodottak ellen.

A „titkos bajokat” gyógyító lelketlen jordan, kontár orvosok gyermekhajtó babák ellen tartson a hatóság irtó haborút s ne csak az ellen lépjen fel, mit hivatalosan bejelentenek nála, hanem kuttasson, nezzon szét azok közt, kik az éji leple alatt a legiszonyubb bűnöket üzik. — Telve a haza lakóinak szája panasszal, atokkal egyre mindennapivá válik az öngyilkolás, sikkasztás, betörés, gyilkosság — ne csodálkozzunk azon, hogy a feyházak túltömöttek s testileg, lelkileg súlyedünk! S éppen azért orvoslást követelünk azoktól, a kiktől méltán követelhetjük!

Két bünper, melynek egy a vége.

Alig tudunk esetet, hogy a nagy közönséget a multban élénkebben foglalkoztatta volna valami, s a közfigyelem oly feszült várakozással csüggött volna valamely esemény végkimenetelén: mint az a két érdekes bünper, melyet előbb a tiszta-eszlári sakterper, és a csak imént befejezést nyert Gazdag-féle gyilkossági bünügy alatt ismert a magyar olvasó világ.

Mindkét gyilkossági eset földerítésére teméntelen tanu-kihallgatásokat eszközölt a bíróság; eléggé világos és összevágó ténykörművények állottak rendelkezésére, anélkül

hogy sok Illés, Iczig, Dávid, Náthán . . . röplü rajta a szelrőzsa minden irányában.

Végre ihol vannak a mulattató bűvös lámpák. Talán pezsgős palaczkok? Ah! ezek illumináló fénye mellett oly rózsaszínű az élet! De vannak különbek is. Karcsubbak a palaczknál, kedvesebbek a napsugárnál, rózsábbak a rózsánál. Fényző természetök világít a család szentélyében, a „tisztelt” ház karzatán és az operai páholyokban. Mint molylipék a lámpafényhez, akként sietnek közelükbe mindazok, kik szeretik a világosságot, a bűvös fényt. És a káprázatos ígézet hatása elővárásolja az életboldogságot, a földi mennyországot. . . .

„Hasonló mennyek országa a tiz szűzhöz, kik vevén lámpáikat, stb.” Máté 25. rész. Felséges hasonlat az isteni völégény ajkairól, főleg ha ismered annak hiteles, kanonikus megfejtését. A miből egyszersmind az is kiderül, hogy a bűvös lámpák nemcsak mulattatásra, de a legszükségesebb célra, az üdvösségre is, alkalmas eszközök. Csak az kivántatik, hogy a hit és szeretet szent olaja ki ne fogyjon belőlök. Sajnos, hogy e tekintetben napról-napra ismétlődik a tiz szűz esete, kik közül öten balgatagok valának. Akkor sincs olajuk, mikor menyekzőre vitetnek. Nem csoda: a modern felsőbb leánynevelés külső mázt ad, míg a lelket szárazon hagyja.

Bebizonyítsam? Megtenném, de nem akarom e komoly tárgyat nevétségessé torzítani. Pedig azzá lenne, ha bizonyíthatnám. Mert ha, Aristoteles szerint, nevétséges dolog a napfény mellé gyertyát gyújtani mennyivel bohóbb munka lenne adatokat hozni föl, cserépmecseket gyújtogatni meg oly tény illusztrálására, mely a napnál is világosabb?

mégis, hogy bünösöket fölfedezni és megállapítani tudta, és így azok felett ítéletet hozni mert volna. És így mindkét esetben a vádlottak teljes felmentésével nyert befejezést a kinosan tárgyalt ügy.

Pedig a bíróság Solymosi Eszter miként történt meggyilkolást teljes részleteiben és vázlaiban ismerte a kis Svarcz Mórícz bevallása után, a ki látta és megfigyelte az egész véres eseményt teljes lefolyásában: a zsidó templom ajtajának kulcslyukán át. Ezen önkéntes vallomást lélektanilag igaznak kellett elfogadni, mert hihetetlen, hogy egy gyermek — egy nyomon — az esetet egész részleteiben birni tudta vagy kigondolhatta volna, ha szemtől szembe nem látja azt, s az eset irtózatosságának benyomása alatt nem vésődik az örökre lelkébe. És a bíróság Svarcz Móríczt értelmesebben előadott vallomását gyermeki vízióknak magyarázta el, melyre ítéletet alapítani nem lehetett.

Valószínű, hogy a bíróság nem merte megállapítani a büntényt, mert ezzel el kellett volna ismernie azt is, hogy vannak még mindig a zsidóság kötelékében oly fanatikusok, kik ártatlan ember vért áldozni nem irtóznak Jehovah kiengesztelésére! — az igazság szigorú földterítésében tehát feszélyezte a bíróságot bizonyos liberális felfogás, a politika! — Hogy használt-e ezáltal magának az ügynek? nem feszegetjük.

És vajon nem hasonló esettel állott-e szemben a bíróság a Gazdagh féle gyilkossági ügyben? Itt is Gazdaghnének magának előadott körülményes s önkényes — bünbánó — vallomásából, melyet a vizsgálóbíró előtt töredelmes szívvel tett, melyet ugyan később óvatosságból visszavon, ismerte a bíróság egész részleteiben Gazdagh Imre meggyilkolását. Nem lehet pedig föltenni józan ítélettel s lélektanilag, hogy valaki egy, szemmel nem látott eseményt, oly híven s a valóságnak megfelelő részletekben tudott volna előadni, hacsak azt egy oly embertől nem hallja elmondani, ki tanuja, sőt részben elkövetője volt a szörnyű eseménynek.

És mégis, bár összevágó körülmények támogatják és tették teljesen hihetővé az esetet, a bíróság tudott találni indokot arra, hogy a vádlottakat teljesen fölmentse; és az esetet újra oda állítsa mint rejtélyt a kutató rendőrség elé. Látni ezekből, hogy a bíróságot itt is feszélyezte valami, a büntény megállapításában. És ha Támár él! még őt is fölmenti.

Mert bizonyosan borzadva gondolt arra, hogy, ha a büntényt és tetteseket megállapítja: az ocsmányságtól nem tudja megóvni azoknak az emléket sem, kik egykor a legnemesebb ügyben teszik ki áldozatul önleltöket! Ámde mindezeket elgondolva is, tette jó szolgálatot magának az igazságnak, melyet földteríteni a bíróság kötelessége! És vajon nem inkább a politikának akart-e itt is inkább bizonyos szolgálatot tenni, mint magának a büntető igazságnak?

De a mit az emberek elmulasztottak, a mire a bíróság nem mert vállalkozni, elvégezte azt a gondviselés. Támár Alajost, a főbünöst és bünszerzőt kiragadta az élők sorából, hogy saját ítélőszéke elé állítsa, mielőtt a bíróság őt fölmenthette volna. Nem Isten ujját kell-e fölismernünk a végzet amaz intézkedésében, mely egyaránt reá mutatott a bünösökre, valamint az emberi biráskodás gyöngeségeire is.

VIDÉK.

Hazánk babérszuszorított dálnoka.

Szeged, nov. 4.

Vannak napok, a mikor végtelen unalmas nálunk a rendőri folyosó. Egy pár hajdu ódöng a koczkás köveken, ásitának nagyot és bizony ha a pangánét oda nem volna az oldalukra kötve, hát úgy mulatságképen talán lenyelnek egymást. Mert sok mindenféle virtus kitélik ettől a rendőrségi népségtől.

Egyszóval, vannak unalmas délutánok minálunk. Mikor az egyik rendőrbiztosi szobánál a szegénységi bizonyítványt várók, a másiknál meg

a népkonyhások vannak és azonkívül senki. Ha egyáltalán ti ulusokat szeretnék osztogatni, elneveznem az ilyen napot a rendőrségi nihilizmus napjának.

Es ma delután, mikor szintén ilyen hangtalan, néma csönd uralgott a folyosón, akkor egyszerre megjelen ott hazánk koszorus babérdálnoka. országhírű H a z a f i V e r a y J á n o s. Az alsóvárosi biztos oldalán jött és igen nagy leereszkedéssel pislogott mindenfelé. A ma déli vonattal érkezett valahonnan az alsóvidékről. Bevette magát a vasut melletti „Kőfaragó“ korcsmába és ott szavalt a jó alsóvárosi polgártársaknak, a kik nem értették ugyan meg a Veray ur fenkölt szövezeit, hanem iszen éppen ez azokban a vicz.

Mikor a korcsmában már megunták a dicsőséget, kiment az utcára.

— Megyek, — mondá komolyan és avval a különzséggel a mi tudvalevőleg sajtósága a költői lelkületű embereknek — megyek es tanítani fogom az ifjuságot!

Menten elő is csödült vagy hatvan darab gyerek, a kik körülállták az árvalányhajás kalpagu férfit és hallgatták szavait. A „dálnok“ a szivarozás ártalmasságáról s a vele kapcsolatos mellék tudományokról (bagózás, köpködés) tartott népszerű előadást A melyik gyerek szivarozott ott az előadás alatt, azt fölkepelte, a melyik pedig nem füstölt, annak cukrot adott.

Ebben a nagy munkában volt elfoglalva, mikor előfogta az alsóvárosi biztos. Hát most mit csináljon vele? Ott nem hagyhatja, mert még megválasztják követnek az alsóvárosiak Anzágolt hát neki egy nagyot és fölínvitálta nagy alázatossággal a városházára. A jeles férfiú föl is ment vele. Fogá a fokosát, a mely vasból van és valamivel nagyobb a költőnél es ment. A mikor pedig megjelent a városházán az ő kokárdás és kotillios mellével egyszerre szétfoszlott az unalmasság kódje a folyosóról. Veray polgártárs hangosan lépkedett; a feje föl volt emelve szörnyen és nagyon méltóságteljesen nézett előre.

Különbön egy alacsony ember, fekete magyar ruhában és a meile elől tele van rakva mindenféle csengő-bongó fényes pénzekkel, a melyek csokorra kötött nemzetiszínű pántlikával vannak odaggatva. A szemei aprók, gyorsan villognak és csupa trachoma mind a kettő. Egy uriember nem átalott pipázni ott mellette, mikor legjavában beszélte, hogy milyen elismerőleg nyilatkoztak felőle a vidék lapok. Csak azok a kutya pestiek!... A füst odaszállt a szemeihez és ő hátralepett haragosan. Arcza mérges kifejezést öltött, a mi azonban költői is akart egyuttal lenni.

Uram: tessék vigyázni, mert a szemeim... A haragból aztan minden átmenet nélkül belécsapott a vigságba Előszedte a verseit és bököste őket ujjával.

— Ehol ni... A Janszki-Henzski! Ez ám csak... No tessék, nézze csak, itt van ni: „Írtam a saját tollammal a szekemben mergemben“. Ugy-e?

Kihívólag nézett reánk szemei tüzből égtek. Hányta egymásra az apró füzeteket. Különbön az egész bibliothékát meglehetett venni négy hatosért. — Hanem megyek, mondá komolyan. — Várnak reám Kecskenétre tudósítást küldtem, hogy oda fogok érkezni s az ifjuság holnap reggel vár a vasuton... Engem!

Megrázta a fejét, hogy csak úgy löbbáldozott az árvalányhaj a mellén összezsengtek a fantasztikus érdemrendek, aztán vevé a nagy vasfokost és a kicsiny ember ellepegetett előlünk, vigyázva a léptekre, nehogy hatalmas járása alatt valahogy behorpadjon a föld...

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

— november 4-én.

Lapunk zártakor jegyezték a következő árakat:

Magyar aranyjár. 4%	103.60
„ papíráradék	92.50
Osztrák hitelrészvény	283.50
Magyar hitelbank	293.50
Jelzálogbank	136.—
Magyar földhitelintézet zalog levél 4 1/2 %	99.15
Osztrák-magyar bank zalog levél 4 1/2 %	101.20
Cs. kir. kör. arany	5.91
20 frankos arany	9.88
Német márka	61.20

Gabona-tőzsde

Lapunk zártakor jegyezték:

Buza, bányási	76—81 kg.	8.40—8.85
„ tiszavidéki	76—81 „	8.40—8.85
„ pestvidéki	76—81 „	8.40—8.90
„ fejezmegyei	76—81 „	8.40—8.90
„ bácskai	76—81 „	8.45—9.—
„ északmagyarországi	76—81 „	8.35—8.75
rozs	70—72 „	6.45—6.65
árpa takarmány	60—63 „	6.55—6.90
„ égetni való	62—64 „	7.20—8.40
„ sörfőzdei	64—66 „	8.50—10.—
zab	39—41 „	5.90—6.35
tengeri ó bányási	75 „	6.05—6.20
„ másnemű	73 „	6.00—6.05
köles	—	—
káposzta repce	— kg.	10.25—11.50
repce, új	— „	9.—25—10.50

Marhavásár.

Pozsony, nov. 2-ikán. A mai szarvasmarhavásárra 1533 drb hizott marhát hajtottak föl, köztük 1314 drb magyar ökröt, 219 drb német ökröt. Élénk irányzat mellett a következő árak jegyeztettek: magyar ökör 59.— —63.— frt, német ökör 59—65 frt.

Sertés-üzlet.

Budapesti sertésvásár. (A kőbányai sertéskereskedelmi-csarnok jelentése.) Nov. 4-én. Az üzlet változatlan. Magyar urasági öreg, nehéz 39.—40.—. Magyar urasági fiatal, nehéz 43.—44.50. közép 44.50—45.50, könnyű 45.—46.—. Szedett nehéz 41.—42.—, közép 43.—44.—, könnyű 44.—45.—. Szerbiai nehéz 41.—42.—, közép 42.—43.—, könnyű 42.50—43.50. Romániai könnyű 43.—.

Bécsi sertésvásár, nov 2-án. Főlhajtott összesen 6937 darab, még pedig 1630 nehéz bakonyi, 1891 silányabb, 3416 süldő. Fizettek: nehéz bakonyi 39—41.50, silányabb 35—37, süldő 38—44, szalonna 42—43, disznósír 45—46 frt. Mind 100 kiló.

Felelős szerkesztő: SZALAY KÁROLY.

Kincsem á **1** ft
Sorsjegy

11 sorsjegy **10** ft
csak

főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 frt, 5000 frt 20% lev. 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy irodája: Budapest väczi-utca 6. szám.